

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

№3

2025-YIL APREL. NAVBATDAN TASHQARI SON

ISSN: 2992-8982

<https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz/>

2025

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Elektron nashr. 441 sahifa.

E'lon qilishga 2025-yil 1-aprelda ruxsat etildi.

Bosh muharrir o'rinbosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:

Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayeich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Sayfullo Normatovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Siddiqova Sadoqat G'afforovna, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Maxmudov Nosir, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Samadov Asqarjon Nishonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Ikrom Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xajiyev Baxtiyor Dushaboyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Hakimov Nazar Hakimovich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Musayeva Shoira Azimovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), professor
Ali Konak (Ali Ko'nak), iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor (Turkiya)
Cham Tat Huei, falsafa fanlari doktori (PhD), professor (Malayziya)
Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldixo'ja o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dots.
Utayev Uktam Choriyevich, O'z.Respub. Bosh prokuraturasi boshqarma boshlig'i o'rinbosari
Ochilov Farkhod, O'zbekiston Respublikasi Bosh prokuraturasi IJQKD boshlig'i
Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Axmedov Javohir Jamolovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), katta o'qituvchi
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), v.b. dots.
Djudi Smetana, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Krissi Lyuis, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Glazova Marina Viktorovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi (Moskva)
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Sevil Piriyeva Karaman, falsafa fanlari doktori (PhD) (Turkiya)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon o'g'li, TDIU ITI departamenti rahbari
Ochilov Bobur Baxtiyor o'g'li, TDIU katta o'qituvchisi

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Editorial board:

Salimov Okil Umrzokovich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan

Abdurakhmanov Kalandar Khodjavevich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor

Rae Kwon Chung, South Korea, Honorary Professor at TSUE, Nobel Prize Laureate

Osman Mesten, Member of the Turkish Parliament, Head of the Turkey–Uzbekistan Friendship Society

Akhmedov Durbek Kudratillayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Akhmedov Sayfullo Normatovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Abdurakhmanova Gulnora Kalandarovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Kalonov Mukhiddin Bakhridinovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Siddikova Sadokat Gafforovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogical Sciences

Khudoykulov Sadirdin Karimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Makhmudov Nosir, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Yuldashev Mutallib Ibragimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Samadov Askarjon Nishonovich, Candidate of Economic Sciences, Professor

Slizovskiy Dmitriy Yegorovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor

Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Akhmedov Ikrom Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Eshtayev Alisher Abduganiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Khajiyev Bakhtiyor Dushaboyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Khakimov Nazar Khakimovich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor

Musayeva Shoira Azimovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Professor

Ali Konak, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor (Turkey)

Cham Tat Huei, Doctor of Philosophy (PhD), Professor (Malaysia)

Foziljonov Ibrokhimjon Sotvoldikhoja ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor

Utayev Uktam Choriyevich, Deputy Head of Department, Prosecutor General's Office of Uzbekistan

Ochilov Farkhod, Head of DCEC, Prosecutor General's Office of Uzbekistan

Buzrukxonov Sarvarkhon Munavvarkhonovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor

Akhmedov Javokhir Jamolovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences

Tokhirov Jaloliddin Ochil ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Technical Sciences, Senior Lecturer

Bobobekov Ergash Abdumalikovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Acting Associate Professor

Judi Smetana, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)

Chrissy Lewis, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)

Glazova Marina Viktorovna, Candidate of Economic Sciences (Moscow)

Nosirova Nargiza Jamoliddin kizi, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor

Sevil Piriyeva Karaman, Doctor of Philosophy (PhD) (Turkey)

Mirzaliyev Sanjar Makhmatjon ugli, Head of the Department of Scientific Research and Innovations, TSUE

Ochilov Bobur Bakhtiyor ugli, Senior lecturer at TSUI

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Po'latov Baxtiyor Alimovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Aliyev Bekdavlal Aliyevich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xalikov Suyun Ravshanovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Rustamov Ilhomiddin, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Kamilova Iroda Xusniddinovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
G'afurov Doniyor Orifovich, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Fayziyev Oybek Raximovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, katta o'qituvchi
Babayeva Zuhra Yuldashevna, mustaqil tadqiqotchi

Board of Experts:

Berkinov Bazarbay, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Pulatov Bakhtiyor Alimovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Aliyev Bekdavlal Aliyevich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khalikov Suyun Ravshanovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Rustamov Ilkhomiddin, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Khakimov Ziyodulla Akhmadovich, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Kamilova Iroda Xusniddinovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics
Gafurov Doniyor Orifovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogy
Fayziyev Oybek Raximovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Tukhtabayev Jamshid Sharafetdinovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Khamidova Faridaxon Abdulkarimovna, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Yakhshiboyeva Laylo Abdisattorovna, Senior Lecturer
Babayeva Zuhra Yuldashevna, Independent Researcher

- 08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 Marketing
- 08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 Menejment
- 08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zR Tabiat resurslari vazirligi, O'zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

Jurnalning ilmiyligi:

“Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali

O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi rayosatining 2023-yil 28-fevraldagi 333/5-sonli qarori bilan ro'yxatdan o'tkazilgan.

MUNDARIJA

ПРИНЦИПЫ ПЕРЕХОДА УЗБЕКИСТАНА К ЗЕЛЁНОЙ ЭКОНОМИКЕ, СУЩЕСТВУЮЩИЕ ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВНЫЕ ВОЗМОЖНОСТИ	12
Набиев Дилмурод Хамидуллаевич	
YaShIL TEXNOLOGIYALAR VA RAQAMLASH TIRISH TA'SIRIDA MEHNAT BOZORINING TRANSFORMASIYASI	19
Abduraxmanov Kalandar Xo'jaevich	
РОЛЬ ТВОРЧЕСКОГО ТРУДА В ПОВЫШЕНИИ ЕГО ЭФФЕКТИВНОСТИ	26
Гулямов Саидахор Саидахмедович, Икрамов Мурат Акрамович, Очилов Акрам Одилович	
BARQAROR RIVOJLANISHNI TA'MINLASH MAQSADIDA "YASHIL IQTISODIYOT"GA O'TISH ZARURATI	33
O.X. Hamidov, D.Sh. Yavmutov	
ESG-ИНСТРУМЕНТАРИЙ КАК ФАКТОР УСИЛЕНИЯ КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТИ РЕГИОНАЛЬНОЙ ЭКОНОМИКИ	38
Татьяна Юрьевна Анопченко, Сергей Вадимович Ревунов, Роман Вадимович Ревунов	
TRANSITION OF RUSSIAN REGIONS TO A CLOSED-LOOP ECONOMY	49
Nikonov Sergey Mikhailovich, Ochilov Akram Odilovich, Filipenko Alexander Alexandrovich	
"YASHIL" IQTISODIYOTNING MOHIYATI VA TUZILISHI	53
Navruz-Zoda Baxtiyor Negmatovich	
ЗЕЛЕНАЯ ЭКОНОМИКА КАК ДРАЙВЕР УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ РЫНКА ТРУДА И МОДЕРНИЗАЦИИ РАБОЧИХ МЕСТ В УЗБЕКИСТАНЕ	59
Зокирова Нодира Каландаровна	
KREATIV IQTISODIYOT VA UNING INDUSTRIYA TURLARINING NAZARIY MASALALARI	64
Mamayunus Pardaev, Obid Pardaev, Akram Ochilov	
EKOLOGIK OMILLARNI HISOBGA OLGAN HOLDA BARQAROR IQTISODIY O'SISHDA ERISHISH	73
Saidov Muhammadali Hakimovich, Ochilov Akram Odilovich, Esanbekov Diyorbek Mirzabek o'g'li	
INNOVASION TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA MEVA-SABZAVOTCHILIK MAHSULOTLARI KOOPERASIYASINING SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'LLARI	81
Raxmatulla Ergashev	
KARTOSHKKA MOSLANUVCHAN NAVLARI TURLI EKISH MUDDATLARI VA MULCHALASHLARDA HOSILDORLIGI HAMDA IQTISODIY SAMARADORLIK KO'RSATKICHLARI	86
Ostonaqulov Toshtemir Eshimovich, Toshpulatova Surayyo Tulqin qizi, Ismayilov Alisher Isroilovich	
YASHIL IQTISODIYOT – INNOVATSION RIVOJLANISHNING KALITI	90
Mirzayev Kulmamat Djanakovich, Usmonov Murodjon Dusmurot o'g'li	
ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ «ЗЕЛЁНОЙ ЭКОНОМИКИ» В РЕСПУБЛИКЕ УЗБЕКИСТАН	93
Сайёра Насимовна Хамраева	
SABZAVOT (SHIRIN) MAKKAJO'XORI AJRATILGAN MOSLANUVCHAN NAV-DURAGAYLARINI ASOSIY VA TAKRORIY EKINLAR SIFATIDA TURLI MUDDATLARDA YETISHTIRISHNING IQTISODIY SAMARADORLIGI	97
Ostonaqulov Toshtemir Eshimovich, Nurillaev Ilhom Xolbek o'g'li, Jabborov Botir Shukurovich	
ZAMONAVIY BOZOR MUNOSABATLARIDA SAVDONI RIVOJLANTIRISHNING NAZARIY VA USLUBIY JIHATLARI	101
Ivatov Irisbek	
O'ZBEKISTONDA YASHIL IQTISODIYOTNI RIVOJLANTIRISH ISTIQBOLLARI	105
Yadgarov Akram Akbarovich, Abdiyeva Flora Botir qizi	
GREEN ECONOMY: GLOBAL PERSPECTIVE AND UZBEKISTAN'S PATH	110
Dilmurod Mirza-Akhmedovich Rasulev, Dildorakhon Ulugbek kizi Shomuradova	
OLIY TA'LIM XIZMATLARINI RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA TARG'IB QILISH BO'YICHA XORIJ TAJRIBASI	113
Musayev Bekjon Shukurillayevich	

TURIZM INDUSTRIYASINI BARQAROR STRATEGIK RIVOJLANTIRISHDA QO'LLANILADIGAN USULLAR TAHLILI	116
Turdibekov Xasan Ibragimovich	
ЗЕЛЁНОЕ ФИНАНСИРОВАНИЕ И ФАКТОРЫ ЕГО РАЗВИТИЯ В УЗБЕКИСТАНЕ	120
Орипов Ильхом Абдуллаевич	
Перспективы развития цифровой трансформации в Республике Узбекистан	128
Мусабеков Джорабек Хакимджанович, Воронин Сергей Александрович	
YASHIL IQTISODIYOT – BARQAROR RIVOJLANISHNING MUHIM OMILI SIFATIDA.....	133
G.Erkayeva	
Barqaror ish o'rinlarini yaratishda yashil iqtisodiyotning o'rni	138
Qo'chqorov G'aybulla Fayzullayevich, Qo'ziyeva Shaxnoza Bozor qizi	
ПРОБЛЕМЫ РАЗВИТИЯ ИНФОРМАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В УЗБЕКИСТАНЕ	141
Фазлитдин Бахадирович Аминов	
RESPUBLIKADA EKOLOGIK TOZA MAHSULOT YETISHTIRISH ASOSIDA ELEKTRON SAVDONI RIVOJLANTIRISH.....	145
Q. J. Mirzayev, F. F. Ulug'murodov	
Qoraqalpog'istonda sanoatni restruktizatsiyalash va yashil iqtisodiyotni rivojlantirish: muammolar, istiqbollar va statistik tahlillar	150
Abipova Gulmira Salavatdinovna	
CHORVACHILIK XO'JALIKLARINI RIVOJLANTIRISHDA AGLOMERATSIYANING AHAMIYATI.....	153
Xusainov Oybek Jabborovich	
RAQAMLI TRANSFORMATSIYA STRATEGIYASINING KOMPANIYA UCHUN AHAMIYATI.....	156
Ergashev Toxir Kurbanovich, Toxirova Nigora Zokirjon qizi	
CHORVACHILIK KLASSTERLARI VA AGLOMERATSION RIVOJLANISH: O'ZARO TA'SIR VA SYNERGIYALAR	161
Xusainov Oybek Jabborovich 161	
HUDUDLARNING INNOVATSIYON SALOHİYATINI VAHOLASH	165
J.A. Ismatullayev, A. Do'lanov	
СОСТОЯНИЕ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ ИННОВАЦИОННОГО ПОТЕНЦИАЛА РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН	171
Нафасов Тохиржон, Г. П. Эркаева	
Mamlakatimizda ishsizlikni kamaytirishga qaratilgan islohotlar.....	174
Djurayev Olimjon Narkulovich	
USE OF THE ADVANCED EXPERIENCE OF FOREIGN COUNTRIES OF FARMING AND HOUSEHOLDS....	178
Ochilova Nargiza Akramovna	
SHAHAR AGLOMERATSIYALARINING RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISH OMILLARI.....	181
Xidayatova Nigora Shorakibovna	
IQTISODIY O'SISHDA MEHNAT MIGRATSIYASINING AHAMIYATI.....	184
Djurayev Olimjon Narkulovich, Saidakbarov Jamshid Ne'matullo o'g'li	
TURIZMNIDA RIVOJLANTIRISHDA TRANSPORT XIZMATLARINI TAKOMILLASHTIRISH	189
Qosimov Jahongir	
РЫНОК ГОСТИНИЧНЫХ УСЛУГ В ТУРИЗМЕ В УСЛОВИЯХ ДИВЕРСИФИКАЦИИ И ДЕМОКРАТИЗАЦИИ ГОСТИНИЧНОЙ ИНДУСТРИИ.....	192
Ташмаматов Садирдин Нажмиддинович	
O'zbekistonda turizm sohasida faoliyat yuritayotgan kadrlar malakasini oshirishda dual ta'limdan foydalanishni boshqarish.....	196
Ochilov Akram Odilovich, Xamidova Mo'tabarxon Abdumalik qizi	
МАКТАБГАЧА ТА'ЛИМ TASHKILOTLARIDA AUTSORSING XIZMATLARIDAN FOYDALANISH MEKANIZMINI TAKOMILLASHTIRISH	201
Nasiba Ergasheva	
KORXONALARDA XODIMLARNI BOSHQARISHNING ASOSIY TAMOIYILLARI	207
Djurayev Olimjon Narkulovich, Nurullayeva Vazira O'ktamovna	
ЗЕЛЁНЫЕ ИНВЕСТИЦИИ: ПЕРСПЕКТИВЫ И РИСКИ	211
Номазов Бахром Бобомурадович	

ИНТЕГРАЦИЯ ПРИНЦИПОВ ESG В ФИНАНСОВУЮ СФЕРУ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН	215
Алимова Азиза Шерзатовна	
THE IMPACT OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE AND DIGITAL TECHNOLOGIES ON MANAGEMENT	219
Ergashev Tokhir Kurbanovich, Tohirova Nigora Zokirjon kizi	
O‘ZBEKISTONNING “YASHIL IQTISODIYOT STRATEGIYASI”NI AMALGA OSHIRISHNING ZARURIYATI VA ISTIQBOLLARI	224
Ergasheva Nazira Muratovna, Soyibov Mirjon Bekjonovich	
ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ УСЛУГ СОЦИАЛЬНОЙ ИНФРАСТРУКТУРЫ, ВЛИЯЮЩИХ НА ПОВЫШЕНИЕ УРОВНЯ И КАЧЕСТВА ЖИЗНИ НАСЕЛЕНИЯ	227
Алимова Муниса Юлчиевна	
РАЦИОНАЛЬНОЕ ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ОБУВНОЙ ПРОМЫШЛЕННОСТИ КАК ФАКТОР ПОВЫШЕНИЯ ЕЁ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ ЗНАЧИМОСТИ.....	232
Расулов Нозимжон Набиджонович	
AGLOMERATSIYA VA IQTISODIY O‘SISH: SABAB–OQIBAT ALOQASI (QASHQADARYO VILOYATI MISOLIDA)	236
Xidoyatova Nigora Shorakibovna	
KORXONALARNING SOLIQ IDORALARIDA HISOBGA OLINISHIDAN HOSIL BO‘LGAN ORTIQCHA TO‘LOVLARINI VOJXONA TO‘LOVLARIDA HISOBGA OLISH MEKANIZMINI TAKOMILLASHTIRISH	239
Boykabilov Bahodir Mustafaevich	
UZOQ MUDDATLI AKTIVLARGA INVESTITSIYALAR HISOBINI TAKOMILLASHTIRISHNING AHAMIYATI	242
Egamberdiyeva Salima Rayimovna, Bozorov Yashnarbek Xayrulla o‘g‘li	
ORGANIK QISHLOQ XO‘JALIGIDA “IXTISOSLASHTIRILGAN AGROKOOPERATIV” TASHKIL ETISH ORQALI TA‘MINOT ZANJIRI BOSHQARUVINI TAKOMILLASHTIRISH.....	248
Amirqulov Shuxrat Olimovich	
MAMLAKATIMIZDA OLIY TA‘LIM MUASSASALARINING MOLIYAVIY RESURSLARDAN SAMARALI FOYDALANISHI UCHUN ZAMONAVIY HUQUQIY ASOSLARI.....	254
Xayriddinov Shuxrat Botirovich	
TURIZMNING MADANIY-TARIXIY RESURSLARI: ASOSIY TUSHUNCHALAR VA TAMOYILLAR	258
Ruzmanov Dilshod Usmanovich	
BARQAROR TURIZM DESTINATSIYALARINING SIG‘IMINI BAHOLASH METODIKASI.....	262
Ibroximov Nodirbek Xasanovich	
ВОЗОБНОВЛЯЕМЫЕ ИСТОЧНИКИ ЭНЕРГИИ КАК ОСНОВА ЗЕЛЕННОЙ ЭКОНОМИКИ В УЗБЕКИСТАНЕ	266
Хусаинов Равшан Рахимович	
ЭКОЛОГИЧЕСКИЙ МАРКЕТИНГ И ПОВЕДЕНИЕ ПОТРЕБИТЕЛЕЙ.....	272
Раимова Муборак Джураевна	
“YASHIL IQTISODIYOT”NING ASOSIY XUSUSIYATLARI	276
Djumayev Asqar Xaydarovich	
RAQAMLI MARKETINGNING ISTE‘MOLCHI XULQ-ATVORIGA TA‘SIRI.....	281
Raimova Muborak Jurayevna, Dilmurodov O‘tkir	
HUDUDNING IJTIMOIY-IQTISODIY SALOHİYATINI RIVOJLANTIRISH OMILLARI	287
SH.A. Buriyev	
SAVDO XIZMATLARINING ASOSIY FAOLIYAT KO‘RSATKICHLARI TIZIMINI BAHOLASH.....	291
Muxamedova Aziza Ravshanovna	
YASHIL IQTISODIYOT VA GLOBAL IQLIM O‘ZGARISHI: YASHIL IQTISODIYOTNING IQLIM O‘ZGARISHINI YENGISHDAGI O‘RNI VA GLOBAL HAMKORLIK.....	295
Usmonov Murodjon Xolmurod o‘g‘li, Ulug‘bek Eshmaxmatov	
КОНЦЕПТУАЛЬНЫЕ ОСНОВЫ ФОРМИРОВАНИЯ МЕХАНИЗМА НАЛОГОВОГО АДМИНИСТРИРОВАНИЯ НА ПРИМЕРЕ УЗБЕКИСТАНА.....	299
Абдулов Дамир Рустамович	
O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA YASHIL IQTISODIYOTGA O‘TISH ISTIQBOLLARI	305
Yuldashev Shamsiddin Qiyamiddinovich, Boliyeva Baxora Farxodovna	

ЗЕЛЕНАЯ ЭКОНОМИКА: КОНЦЕПЦИИ, ТЕНДЕНЦИИ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ.....	308
Туляганова Шахноза Самукджановна	
O‘TA ERTAGI TARVUZNING HIMOYALANGAN JOYLAR UCHUN MOSLANUVCHAN NAV VA DURAGAYLARINI AJRATISH, ULARNI TURLI O‘G‘IT ME‘YORLARIDA HOSILDORLIGI VA IQTISODIY SAMARADORLIGI.....	311
Ostonaqulov Toshtemir Eshimovich, Amirov Xamidulla Suyunovich, Umirova Durdona Muqum qizi	
ТЕНДЕНЦИИ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ ПЛОДООВОЩНОЙ ОТРАСЛИ В УЗБЕКИСТАНЕ	315
Уралов Элшод, Вельм М.В.	
DEVELOPMENT STRATEGY AS A MODEL OF PROGRESS IN HUMAN RESOURCE DEVELOPMENT IN UZBEKISTAN.....	320
Abdiev Alimardon	
ОСОБЕННОСТИ ПОВЫШЕНИЯ ЭФФЕКТИВНОСТИ СЕКТОРА ГОСУДАРСТВЕННОЙ СЛУЖБЫ И РАЗВИТИЯ КАДРОВОГО ПОТЕНЦИАЛА.....	322
Мухаммадбобур Салимов	
KICHIK BIZNES VA XUSUSIY TADBIRKORLIK FAOLIYATI RIVOJLANISHIGA TA‘SIR ETUVCHI OMILLAR.....	326
Suyunov Jabbor Mahmudovich	
“SALOHIYAT” TUSHUNCHASINING MAZMUNI VA IQTISODIY-IJTIMOY MOHIYATI.....	331
Zoirov G‘olibjon Toshtemir o‘g‘li	
DAVLAT BOSHQARUVIDA SUN‘IY INTELLEKTDAN FOYDALANISHNING AHAMIYATI	334
Salimov Muhammadbobur Qodir o‘g‘li	
O‘QUV JARAYONLARINI TASHKIL ETISH VA BOSHQARISH SAMARADORLIGINI OSHIRISH	337
Tilakov Sherzod	
TIJORAT BANKLARIDA KORPORATIV BOSHQARUVNING XALQARO TAMOYILLARI ASOSIDA BOSHQARUV SIFATINI OSHIRISHDA YASHIL IQTISODIYOTNING AHAMIYATI.....	340
Sattarov Umirzoq, Ro‘ziev Zafar Ikromovich	
YASHIL IQTISODIYOT SHAROITIDA O‘ZBEKISTONDA SANOAT XOM ASHYOLARIDAN SAMARALI FOYDALANISH TENDENSIYALARI.....	343
Xazratov Sarvar Ibragimovich	
YURTIMIZDA RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA KADRLAR TAYYORLASHNING ZAMONAVIY TENDENSIYALARI	348
G‘aniyev Shaxzod Shuhrat o‘g‘li, O‘rinov Diyorbek Xolmo‘min o‘g‘li	
QASHQADARYO VILOYATI O‘QUV MARKAZLARI VA KURSLARINI BOSHQARISH SAMARADORLIGINI OSHIRISH	353
Tilakov Sherzod Akbarovich	
SANOAT KORXONALARIDA MAHSULOT ISHLAB CHIQRISH VA SOTISH SIFATI HAMDA SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA XODIMLARNI BOSHQARISH YO‘NALISHLARI.....	357
Ochilov Akram Odilovich, Ziyodullayeva Marjona Alisher qizi	
OMMAVIY TADBIRLAR YORDAMIDA TURIZMNI RIVOJLANTIRISH: O‘ZBEKISTON VA XALQARO TAJRIBA.....	360
Ibragimov Sardorbek Xusanovich	
Анализ цифровой трансформации и её влияния на привлечение инвестиций в регионы Узбекистана.....	365
Рахмонова Дурдона Хасан кизи	
Korxonalar moliyaviy salohiyatini baholashning statistik tahlili.....	370
M.O. Musurmonova	
DIRECTIONS FOR IMPROVING THE FINANCIAL MANAGEMENT SYSTEM OF THE BANKING SYSTEM OF THE REPUBLIC OF UZBEKISTAN	377
Kadirov Lutfulla Khalimovich	
PROBLEMS OF EMPLOYMENT IN THE LABOR MARKET OF UZBEKISTAN AND STRATEGIC DIRECTIONS FOR THEIR SOLUTION	381
Sharopov Temirmalik Rustam o‘g‘li	

“YASHIL” IQTISODIYOT TAMOYILLARI ORQALI QASHQADARYO VILOYATI SANOAT KOMPLEKSINI TAKOMILLASHTIRISH	385
U.Shukurov	
Foreign experiences in attracting investments in service industries	390
Hazratkulov Shahboz Boboqul oqli	
YASHIL IQTISODIYOTDA TA'LIMNING ROLI	394
Babayeva Lola Ibragimovna	
O'ZBEKISTONDA YASHIL IQTISODIYOTNING RIVOJLANISHI UCHUN DAVLAT TOMONIDAN YARATILAYOTGAN IMKONIYATLAR.....	398
Xudoyorov Azizbek Avaz o'g'li	
OLIY TA'LIM MUASSASALARIDA TA'LIM SIFATINI YAXSHILASHNING XORIJ TAJRIBASI.....	404
Safarov Sh. S.	
IJTIMOYIY MENEJMENTDA RAQAMLI TRANSFORMATSIYA: XALQARO TAJRIBA VA ULARNI O'ZBEKISTON SHAROITIDA JORIY ETISH ISTIQBOLLARI	408
G'aniyev Shaxzod Shuhrat o'g'li, Davronova Farangiz	
«Государственный финансовый контроль: Казначейский контроль в бюджетном процессе и перспективы его развития».....	415
Файзуллаева Зилола Равшановна, Д.Х. Пулатов	
YANGI O'ZBEKISTONDA YASHIL RAQAMLI IQTISODIYOTGA O'TISHNING ASOSIY JIHATLARI.....	421
Urozoza Shaxlo Hasan qizi, Hazratqulov Shahboz Boboqul o'g'li	
OLIY TA'LIM SIFATINI OSHIRISH MASALALARI: XALQARO TAJRIBA VA ULARNI O'ZBEKISTON SHAROITIDA JORIY ETISH ISTIQBOLLARI	427
Safarov Shoxrux Sattor o'g'li	
PROSPECTS FOR IMPROVING THE EFFICIENCY OF HUMAN RESOURCES IN UZBEKISTAN.....	431
Alimardonova Gulfizoda Alimardon kizi	
QISHLOQ XO'JALIGIDA KAPITAL QO'YILMALAR HISOBINI TO'G'RI TASHKIL ETISHNING AHAMIYATI	434
Egamberdiyeva Salima Rayimovna	

KICHIK BIZNES VA XUSUSIY TADBIRKORLIK FAOLIYATI RIVOJLANISHIGA TA'SIR ETUVCHI OMILLAR

Suyunov Jabbor Mahmudovich

Qarshi davlat universiteti tayanch doktoranti

Annotatsiya: Ushbu maqolada iqtisodiyotni rivojlantirishda kichik biznes va xususiy tadbirkorlik subyektlarining ahamiyati, ular oldida turgan muammolar, ularni bartaraf etish yo'nalishlari hamda ilmiy asoslangan taklif va tavsiyalar yoritilgan.

Kalit so'zlar: iqtisodiyot, tadbirkorlik, kichik biznes, xususiy tadbirkorlik, iqtisodiy ko'rsatkichlar.

Abstract: This article presents the significance of small enterprises and private businesses in the development of the economic sphere, examines the problems they face, the directions for addressing them, and provides scientifically based proposals and recommendations.

Key words: economics, entrepreneurship, small business, private entrepreneurship, economic indicators.

Аннотация: В данной статье представлено значение малых предприятий и субъектов частного предпринимательства в развитии экономической сферы, рассмотрены проблемы, с которыми они сталкиваются, направления их устранения, а также приведены научно обоснованные предложения и рекомендации.

Ключевые слова: экономика, предпринимательство, малый бизнес, частное предпринимательство, экономические показатели.

KIRISH

O'zbekistonda olib borilayotgan iqtisodiy islohotlar iqtisodiyotning barcha tarmoqlarida amalga oshirilayotgan institutsional o'zgarishlar bilan bevosita bog'liq. Mamlakatimizda 2024–yilni “Yoshlar va biznesni qo'llab-quvvatlash yili” deb e'lon qilinishi xalqimizning turmush farovonligini yaxshilash, yoshlarning bandligini oshirish hamda tadbirkorlik faoliyatini rivojlantirish uchun keng imkoniyatlar yaratdi.

Hozirgi kunda jahon integratsiyalashuvi va globallashuvi sharoitida mamlakatda tadbirkorlikni rivojlantirish innovatsiyalarni jalb etishni taqozo etmoqda.

Kichik biznes va xususiy tadbirkorlik iqtisodiyotni rivojlantirish, aholi bandligi va daromadlarini oshirishda muhim omil hisoblanadi. Ushbu soha vakillarini har tomonlama qo'llab-quvvatlash maqsadida Prezidentning ko'plab farmon va qarorlari qabul qilindi. Jumladan, tadbirkorlik faoliyatini davlat ro'yxatidan o'tkazish, turli ruxsatnomalar olish va boshqa ko'plab xizmatlar tartib-qoidalari soddalashtirildi.

Bu borada qulaylik yaratish uchun Davlat xizmatlari agentligi va uning joylardagi markazlari tashkil etildi. Shuningdek, tadbirkorlik subyektlarining huquqlari va qonuniy manfaatlarini himoya qilish bo'yicha vakil (Biznes-ombudsman) lavozimi joriy qilindi.

MAVZUGA OI ADABIYOTLAR SHARHI

Kichik biznes va xususiy tadbirkorlik faoliyatini rivojlantirish, tadbirkorlikda innovatsiyalarni qo'llashning samaradorligini oshirish yo'llari to'g'risida xorijlik va yevropa iqtisodchi olimlardan K. Makonnell, S. Bryu, Y.Shumpeter, J.B. Sey, A.Smit, D.Rikardo, Dj.S. Milya, V.M. Yakovlev, Y.I.Ivanov, F.M.Rusinov, M.Veber, V.Zombart, P.Druker, I.N.Gerchikova, F.Nayt, I.X.Tyunen, R.Kantilyon, K.Bodo, I.X. Tyunen, Naytear, D.Gelbreyt, Klas Eklund, A.I.Kapsov, Y.V.Tixonravovlar va boshqalar tadbirkorlik faoliyatini rivojlantirish, ularning turlari va shakllari bo'yicha ma'lum bir tomonlarini o'rganib, o'zlarining salmoqli hissalarini qo'shganlar.

TAHLIL VA NATIJALAR

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining PQ-104-son qaroriga asosan tumanda yangi xizmat ko'rsatish loyihalari tashkil qilish bo'yicha yillik reja 362 tadan iborat bo'lib, bugungi kunda amalda 365 ta (rejaga nisbatan

100,1%) qiymati 107,4 mlrd. soʻmlik xizmat koʻrsatish loyihalari ishga tushirildi shundan markaziy koʻcha (mustaqillik)da reja 34 ta amalda 49 ta (rejaga nisbatan 144,0%)ga oshirib bajarildi, xizmat koʻrsatish sohasida yangi ish oʻrinlari yaratish boʻyicha yillik reja 3184 ta boʻlib bugungi kunda 2578 ta (rejaga nisbatan 81,0%) ga bajarildi.

Aholini tadbirkorlikka keng jalb qilish maqsadida 9 oy davomida Har bir oila tadbirkor dasturi asosida 1452 ta fuqaro va tadbirkorlik subyektlariga jami 35 mlrd 105 mln soʻm shundan, AT Halq banki beshkent filiali tomonidan 717 ta 15 mlrd 405 mln soʻm, ATB Mikrokreditbank Beshkent filiali tomonidan 425 ta 10 mlrd 442 mln soʻm, ATB Agrobank Beshkent filiali tomonidan 310 ta 9 mlrd 325 mln soʻm kredit mablagʻlari ajratib berildi.

Bugungi kunda dehqonchilik sohasida jami 892 nafar fuqaroga 366,7 gektar yer maydoni ajratilib berildi va natijada 828 ta dehqon xoʻjaligi tashkil etildi.

Tumanda 9 oy davomida 13 713 nafar fuqaroning bandligi taʼminlandi. Jumladan:

6 422 nafar ishsiz fuqaro doimiy ish bilan taʼminlandi;

590 nafar ishsiz fuqaro mavsumiy ishga joylashtirildi;

6 701 nafar fuqaro oʻzini oʻzi band qildi (viloyat boʻyicha oʻzini oʻzi band qilish reja – 1 700 ta boʻlib, yillik reja 394 foizga oshirib bajarildi).

Yangi tadbirkorlik subyektlari tashkil etish borasida:

Tumanda 9 oy davomida jami 1 934 ta tadbirkorlik subyekti tashkil etildi, shundan:

461 tasi yuridik shaxs shaklidagi korxonalar;

1 473 tasi yakka tartibdagi tadbirkorlik subyektlari.

Hokim yordamchilari tavsiyanomalari asosida:

2 421 ta loyihaga jami 42,9 milliard soʻm imtiyozli kreditlar ajratildi;

334 nafardan ortiq ishsiz fuqarolarga 473,3 million soʻm subsidiyalar berildi;

1 178 nafar aholi kasb-hunar va tadbirkorlik koʻnikmalariga oʻqitildi.

Hokim yordamchilari tomonidan shakllantirilgan 912 tadan ortiq “mahallabay” mikroloiyhalardan 912 tasi ishga tushirilib, 2 012 ta yangi ish oʻrinlari yaratildi.

Tumandagi 334 ta kam taʼminlangan xonadonga moddiy yordam koʻrsatildi:

320 ta xonadonga 29 ming bosh parranda tarqatildi;

14 ta xonadonga 14 ta inkubator topshirildi.

Oʻzbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2020–yil 25–martdagi 182–sonli “Uy-joy sotib olish yoki yakka tartibdagi uy-joylarni qurish va rekonstruksiya qilish uchun fuqarolarga subsidiya toʻlash tartibi toʻgʻrisida”gi qarori ijrosi yuzasidan:

2022–yilda jami 449 ta murojaat kelib tushdi. Ulardan:

101 nafar murojaat muallifiga ishchi komissiya tomonidan ijobiy xulosa berildi;

348 nafar murojaat muallifiga nizom talablariga mos kelmaganligi sababli rad javobi berildi.

Xorijiy tajribalarni tahlil qilganimizda, Silikon vodiysi Kaliforniyadagi San-Fransisko koʻrfazining janubiy qismi boʻlib, u yerda koʻplab startaplar va xalqaro yuqori texnologiyali korporatsiyalar, jumladan Apple, Facebook va Google shtab-kvartiralarini joylashgani aniqlanadi.

Yangi texnologiyalarni ishlab chiquvchi tashkilotlar Palo Alto shahridagi Stenford universiteti atrofida toʻplangan.

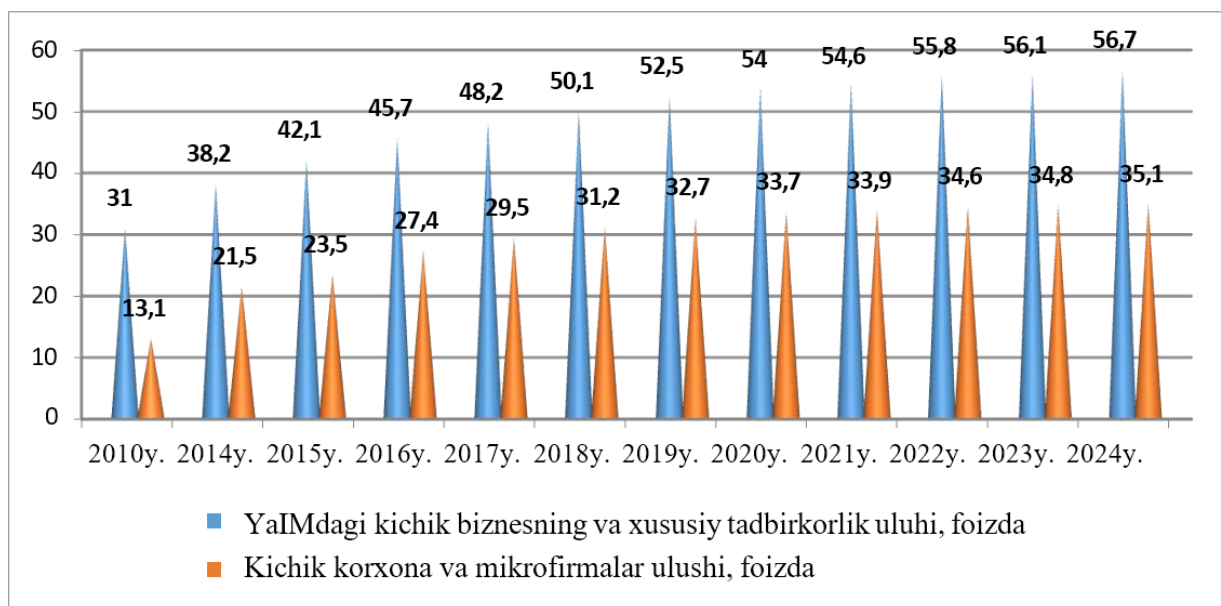
Shuningdek:

Mountain View shahrida Kompyuter tarixi muzeyi va NASA tarkibidagi Ames tadqiqot markazi;

San-Xose shahrida esa Texnologiya innovatsiyalar muzeyi joylashgan.

Silikon vodiysi - Kaliforniya shtatidagi (AQSh) San-Fransiskoning konsolidatsiyalangan metropolitan statistik hududining janubi-gʻarbiy qismi (aglomeratsiya-konurbatsiya), yuqori texnologiyali kompaniyalarning yuqori zichligi bilan ajralib turadi. kompyuterlar va ularning komponentlarini, ayniqsa, mikroprotssessorlarni, shuningdek, dasturiy taʼminot, mobil aloqa vositalari, biotexnologiyalarni ishlab chiqish va ishlab chiqarish bilan. Ushbu texnologik markazning paydo boʻlishi va rivojlanishi etakchi universitetlarning, yirik shaharlarning bir soatdan kamroq masofada toʻplanishi, yangi kompaniyalarni moliyalashtirish manbalari, shuningdek, Oʻrta yer dengizi tipidagi iqlim bilan bogʻliq. Boshqa mamlakatlarda bir qator boshqa innovatsion klasterlar yaratilganiga qaramay, AQSH Silikon vodiysi shu turdagi yetakchi markaz boʻlib qolmoqda, xususan, shtatlarda amalga oshirilgan venchur kapital qoʻyilmalarining uchdan bir qismini oladi.

Davlat tomonidan mamlakatimizda kichik biznes va xususiy tadbirkorlikning amalda qoʻllab quvvatlanishi oqibatida bugungi kunga kelib mazkur sohaning jadal surʼatlarda rivojlanishiga olib keldi. 1-rasm maʼlumotlaridan koʻrinib turibdiki, 2010 yilda YaIMga nisbatan 31 foizni tashkil etgan kichik biznes va xususiy tadbirkorlikning ulushi, 2024 yilga kelib bu sohaning ulushi 56,7 foizga etganligi fikrimiz isbotidir.

1 - rasm. Kichik biznes va xususiy tadbirkorlikning o'sish tendentsiyalari.

Shuningdek, oxirgi 15 yil davomida respublika bo'yicha jami korxonalar sonidagi kichik korxonalar va mikrofirmalar salmog'i ham sezilarli darajada o'sgan. Agar 2010–yilda ushbu ko'rsatkich 13,1 foizni tashkil etgan bo'lsa, 2024–yilda bu raqam 35,1 foizga yetib, qariyb 2,7 baravar o'sish tendensiyasiga ega bo'lgan.

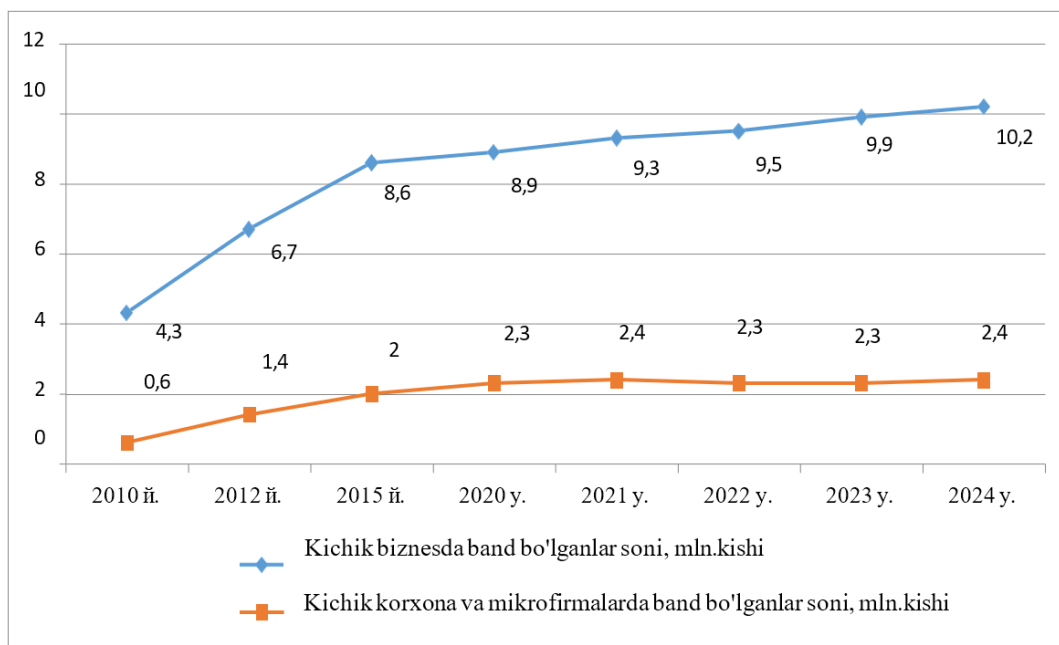
E'tiborlisi, mamlakatimizda aholi turmush tarzining yaxshilanishi va daromadlarning ortishiga ham kichik biznes va xususiy tadbirkorlikning hissasi tobora ortib bormoqda. Jumladan, kichik biznesda band bo'lganlar soni:

2010–yilda 4,3 million kishini tashkil etgan bo'lsa,

2024–yilda bu ko'rsatkich 10,2 million kishiga yetgan.

Natijada, 2024–yilga kelib ushbu ko'rsatkich qariyb 2,4 baravarga oshgan.

Albatta, bunday ijobiy tendensiya aholi turmush tarzi va farovonligini yaxshilashda muhim rol o'ynagan.

2-rasm. O'zbekistonda kichik biznes, kichik korxonalar va mikrofirmalarda bandlar sonining mutanosib tarzda o'sish tendentsiyasi¹.

1 Тенденции социально-экономического развития Узбекистана (2005-2020 гг.) / под общей редакцией д.э.н. А.М.Садыкова / Ташкент: IFMR, 2021.-98 с.; Экономика Узбекистана. Информационно-аналитический бюллетень за январь-июнь 2021года. Т.: Center for Economic Research, 2021год. 29-стр

Bugungi kunda viloyatimizda 58300 dan ortiq tadbirkorlik subyektlari faoliyat yuritadi. Ularning yalpi hududiy mahsulotdagi ulushi keyingi 3 yilda 51,1 foizdan 61,4 foizga ko'tarildi.

Prezidentimiz Sh.Mirziyoyevning sa'yi harakatlari va shaxsiy tashabbuslari bilan mamlakatimizda tadbirkorlikning qonuniy asoslari mustahkamlandi. Xitoy, Germaniya, Rossiya kabi rivojlangan davlatlar tajribasini o'rganish, halqaro darajadagi konsultantlar va ekspertlarni jalb qilish orqali soha rivoji uchun qulay muhit shakllandi. Jumladan: Tadbirkorlik faoliyatiga ruxsat berish va ularni ro'yxatga olishda qog'ozbozlik va byurokratik jarayonlar sezilarli darajada qisqardi.

Tadbirkorlik subyektlarini tekshirmaslik bo'yicha 2 yillik moratoriy e'lon qilinib, barcha darajadagi davlat boshqaruvi idoralari, huquqni muhofaza qilish va nazorat organlari tomonidan tekshirishlarga qat'iy barham berildi.

Tijorat banklari bilan o'zaro munosabatlarda tadbirkorlar huquqlari va manfaatlarining ustuvorligi prinsipi joriy etilib, kreditlarni rasmiylashtirish bilan bog'liq bo'lgan jarayonlar bir muncha soddalashdi.

Mamlakatimizda keyingi uch yilda qabul qilingan 50 dan ortiq farmon va qarorlar asosida tadbirkorlik va kichik biznesni rivojlantirish bugungi kunda davlat siyosati darajasiga ko'tarildi. Yurtboshimiz tomonidan ilgari surilgan "Biz faqat faol tadbirkorlik, tinimsiz mehnat va intilish orqali taraqqiyotga, farovon hayotga erisha olamiz" - degan hayotbaxsh g'oya ijro organlari rahbarlari ongiga singdirib kelinmoqda.

Viloyatdagi barcha mahalliy boshqaruv va ijro organlarining tadbirkorlik sohasiga oid faoliyati tahlil qilinganda, tadbirkorlarning yanada samaraliroq faoliyat yuritishlari uchun to'siq bo'layotgan quyidagi muammolar mavjudligi ko'zga tashlanadi:

Tadbirkorlar uchun yer ajratish va infratuzilma tarmoqlariga ulanishda belgilangan muddatlarga rioya qilmaslik yoki asossiz rad etish holatlari;

Tadbirkorlik subyektlarini ro'yxatga olish, ruxsat berish, litsenziyalash va mulkga egalik huquqini belgilashda vakolatli organlar tomonidan sansalorlik va ortiqcha qog'oz talab qilish holatlari;

Kredit ajratishda "resurs yo'q", "garov ta'minoti yetarli emas" kabi asossiz vajlarning qo'llanilishi, kredit foiz stavkalarining yuqoriligi hamda garovga qo'yilayotgan mulklarni narxlashda tadbirkorlar va banklar o'rtasida kelishmovchiliklarning ko'pligi;

Banklar tomonidan kredit foizlarini belgilashda tadbirkorlik yo'nalishidan kelib chiqib, differensial yondashuvning yo'qligi natijasida sanoat va qishloq xo'jaligi sohasidagi istiqbolli loyihalarni amalga oshirish samaradorligining pastligi;

Tadbirkorlarga tegishli bo'lgan xususiy mulklarni asossiz olib qo'yish, obodonlashtirish bahonasida tadbirkorlar mulkini noqonuniy buzish yoki ko'chirish holatlarining tez-tez uchrashi;

Soliq imtiyozlarini qo'llash, faoliyatga asossiz aralashish va homiylikka majburlash holatlariga barham berilmayotganligi;

Mahalliy hokimliklarda malakali mutaxassislarining yetishmasligi, shuningdek, soliq, Savdo-sanoat palatasi, tijorat banklari, Davlat aktivlarini boshqarish agentligi, Davlat xizmatlari agentliklari, arxitektura va kadastr idoralari kabi tadbirkorlik faoliyatiga bevosita aloqador bo'lgan ko'plab idoralar o'rtasida o'zaro muvofiqlashtirish tizimining yetarlicha shakllanmaganligi natijasida hududlardagi mineral resurslar, tabiiy boyliklar va iqlim sharoitidan kelib chiqib tashabbuskorlar va investorlarni yo'naltirish hamda zarur axborotlarni taqdim etish tizimi to'laqonli shakllanmaganligi.

Xulosa sifatida aytish mumkinki, tadbirkorlik faoliyatini rivojlantirish, har bir tadbirkorning muammolarini tezkorlik bilan hal qilish va byurokratik holatlarga chek qo'yish maqsadida quyidagi tizimni joriy qilish maqsadga muvofiqdir:

Birinchiidan, chet el investitsiyasi ishtirokidagi va xorijiy korxonalarini tashkil qilish loyihalari viloyat hokimining shaxsiy nazoratida bo'lishi, shuningdek, yangi tashkil etilayotgan va faoliyatida muammolari mavjud bo'lgan tadbirkorlik subyektlarining har bir loyihasini amalga oshirish uchun tuman va shahar hokimlari mas'ul bo'lishi belgilanishi lozim.

Ikkinchiidan, faoliyat yo'nalishidan qat'i nazar, har bir viloyatdagi tashkilot va idora rahbari "Tadbirkorga ko'makdosh va yelkadosh" tamoyili asosida ish olib borishi, hamda murojaatlar bo'yicha 3 kun ichida tadbirkorlarni qabul qilishi talab etiladi.

Uchinchiidan, har bir tadbirkorning mulkiy daxlsizligi kafolatlanadi, uning mulkini asossiz buzish, ko'chirish yoki olib qo'yish holatlariga yo'l qo'yilmaydi. Bu borada viloyat prokuraturasi tomonidan qonun ustuvorligi qat'iy ta'minlanadi.

To'rtinchiidan, tadbirkorlik faoliyatiga ortiqcha aralashish, homiylik qilishga majburlash va tadbirkorlikka taalluqli bo'lmagan majlislarga chaqirish holatlari to'liq bartaraf etilishi zarur.

Beshinchiidan, muammolarni qisqa fursatda bartaraf etish maqsadida uch kun muddatda har bir shahar va tumanning aholi gavjum bo'lgan kamida to'rt joyida hokim va sektor rahbarlarining 24 soat ishlaydigan telefon raqamlari joylashtiriladi. Bundan keyin sektor rahbarlarining faoliyati ularning nechta tadbirkor bilan uchrashgani va qancha muammoni hal qilgani bo'yicha monitoring yuritish orqali baholanadi.

Oltinchidan, har bir tuman va shahar hokimligi tomonidan hududdagi mineral resurslar, suv, tuproq va iqlim sharoitidan kelib chiqib, hududni tadbirkorlikning muayyan yo'nalishiga ixtisoslashtirish bo'yicha yagona konsepsiya ishlab chiqiladi va bir hafta muddatda keng jamoatchilik oldida taqdimot o'tkazilishi belgilangan.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyevning Oliy Majlisga Murojaatnomasi. 2020-yil 24-yanvar.
2. Abdullayev Yo., Yuldashev Sh.A. Малый бизнес va tadbirkorlik. – T.: "Iqtisod–moliya", 2008.
3. Abulqosimov H.P. O'zbekistonda iqtisodiy islohotlar. – T.: Akademiya, 2008.
4. Amanov O.A. Aholini ish bilan samarali ta'minlashda yangi ish o'rinlari yaratishning ahamiyati. «Iqtisodiyot va ta'lim» jurnali. – Toshkent, 2011.
5. Arabov N.U. Mehnat bozori infratuzilmasini rivojlantirish samaradorligini oshirishning strategik konsepsiyasi // «Iqtisod va moliya». – Toshkent, №10, 2017. – B. 58–67.
6. K. Makonnell, S. Bryu. Ekonomiks. – M.: Delo, 1999, 2008. – B. 125–126.
7. I. Shumpeter. Asoslari tadbirkorlik. – M.: Delo, 2012. – 2-chi nashr. – B. 25–26.
8. O'zbekiston Respublikasi Milliy statistika qo'mitasi ma'lumotlari.

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir ALIBEKOV

Sahifalovchi va dizayner: Oloviddin Sobir o'g'li

2025. aprel. № 3. navbatdan tashqari son

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelmasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.

Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

El.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: @iqtisodiyot_77

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, @iqtisodiyot_77 telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>